

Niech moja modlitwa będzie stale przed Tobą jak kadzidło (Ps 141, 2)

Kadzidło, jako element sprawowanego kultu, było znane w wielu religiach, a także w obrzędach świeckich. W liturgii chrześcijańskiej zaczęło być używane stosunkowo późno, jednak Stary Testament opisuje obrzędy judaistyczne, w czasie których używano kadzidła. Było ono znakiem obecności samego Boga, bezpośrednim nawiązaniem do Jego obecności w obłoku podczas wędrówki Ludu Wybranego do Ziemi Obiecanej. Było również znakiem ofiarowania, oczyszczenia i wznoszącej się modlitwy.

Skąd bierze się kadzidło? Kadzidłem nazywamy zwyczajowo wszelkie aromatyczne substancje spalane w metalowej szkatule (trybularzu, kadzielnicy) w czasie ceremonii religijnych i zabiegów leczniczych celem uzyskania wonnych dymów. Podstawowym źródłem aromatów są rośliny, ale nie brak też wydzielin różnych zwierząt, jak np. ambra i olbrot z kaszalota, cywet z afrykańskiego ssaka drapieżnego – cywety, castoreum z bobra, onycha – wieczka ślimaków z Morza Czerwonego czy piżmo z piżmowca, piżmowców, piżmaków czy żółwi piżmowych.

Oryginalne, żywiczne kadzidło, najważniejsze w Starym Testamencie, to Ketoreth – mieszanina czterech najświętszych wonności w jednakowych proporcjach: olibanum (kadzidłowiec Cartera – *Boswellia sacra*), galbanum (zapaliczka – *Ferula gummosa*), stakte zwana też natafem (nawet kapłani hebrajscy nie wiedzieli za dobrze, skąd pochodzi i czym dokładnie jest; stakte bywa najczęściej identyfikowana jako najwyższej klasy wielokrotnie oczyszczona żywica balsamowców, czyli mirra) oraz onycha (najczęściej uważana za sproszkowane wieczka ślimaków morskich, ale mogły to być też bardzo twarde płytki żywicy i gumożywicy, takie jak: labdanum, mukkul, a nawet importowany z naszych ziem bursztyń). Używana do dziś olibanum jest wysuszonym sokiem drzewa z gatunku *Boswellia sacra*, rosnącego w południowej Arabii, północnej Afryce i Indiach. W gorących, letnich miesiącach z drzewa zrywa się korę i nacina się je tak, aby sok mógł swobodnie wypływać. Jednak dopiero po trzecim zerwaniu kory sok nadaje się do wytworzenia żywicy. Po zbiorach trzeba odczekać dwa lata do następnych. Z jednego niedużego drzewka (osiągają przeciętną wysokość 2-3 m) otrzymuje się ok. 500 g kadzidła. Nic więc dziwnego, że obecnie można spotkać w sprzedaży bardziej ekonomiczne kadzidła syntetyczne, a nawet mieszanki ziołowo-kwiatowe. Dają one wprawdzie aromat i dym, jednak nie mogą się równać z prawdziwym kadzidłem żywicznym.

Stosowanie kadzidła w liturgii chrześcijańskiej było początkowo przyjmowane z obawą i niechęcią, ponieważ uczestnicy liturgii chcieli uniknąć posądzenia o bałwochwalstwo (kadzidło w tamtym czasie było kojarzone z kultem bożków i kultem cezara). Kiedy zwyczaje pogańskie wygasły, około V wieku po Chr., zaczęto używać kadzidła – początkowo podczas pogrzebów (gdzie oprócz symboliki liturgicznej miało też wymiar użytkowy – higieniczny i estetyczny) oraz podczas uroczystych pochodów z udziałem biskupów i papieża.

Stosowane obecnie w liturgii kadzidło, oprócz wspomnianej już symboliki starotestamentowej, odnosi się również do wizji z Apokalipsy św. Jana, gdzie dym kadzideł wznosi się do Boga jako modlitwy świętych. W liturgii wznoszenie się kadzidła symbolizuje wznoszenie się duszy ku Bogu, jest wyrazem – nieraz niewypowiedzianych – modlitw błagania i uwielbienia. Ponadto sam gest okadzenia rzeczy lub osób wyraża szacunek – dlatego pomaga skupić uwagę na najważniejszych rzeczywistościach liturgii. Dym i przyjemny zapach kadzidła mają wypełniać miejsce przebywania Boga. Dlatego obecnie używa się kadzidła przy wystawieniu Najświętszego Sakramentu, w procesji Bożego Ciała, podczas uroczystych Jutrzn (podczas Kantyku Zachariasza) i Nieszporów (podczas Pieśni Maryi) i oczywiście podczas Eucharystii – przy procesji wejścia; na początku Mszy św. do okadzenia krzyża i ołtarza; w czasie procesji przed Ewangelią i podczas jej głoszenia; w czasie przygotowania darów do ich okadzenia, a także do okadzenia ołtarza, krzyża, kapłana i wiernych; podczas ukazania Hostii i kielicha po konsekracji.

Źródło: http://www.wieczernik.oaza.pl/artukul/jak-kadzidel-dym_id1588